

Raport cu privire la acte de violenta, hartuire si discriminare impotriva comunitatii LGBT (lesbiene, gay, bisexuali si transsexuali) din Romania, 2003

Contextul istoric, social si cultural

Incepind cu anul 1936, homosexualitatea in Romania a fost considerata din punct de vedere legal un viciu ce trebuia sanctionat penal. Nu sint cunoscute decat citeva cazuri de persoane pedepsite pentru 'inversiune sexuala' in acea perioada decit din presa vremii. Desi regele Carol al II-lea instaurase dictatura regala la numai doi ani dupa adoptarea noului Cod Penal, sfera privata era totusi protejata, astfel ca sexul consensual dintre doi barbati ori doua femei nu era penalizat daca nu provoca "scandal public". Trebuie insa mentionat ca, in conditiile in care in statele totalitare ale vremii (atit cele faciste, cit si cel comunist) condamnau in bloc homosexualitatea, legislativul roman era unul dintre cei mai moderati. Mai mult, se poate vorbi de un tratament egal in ce priveste cuantumul pedepselor pentru relatii consimtite cu persoane de pina la 14 ani (atit pentru fete, cit si pentru baieti). Abia sub comunism, incepind cu anul 1968, homosexualitatea este complet interzisa cu inchisoare de la unu la cinci ani, statul abolind practic sfera privata si marind drastic pedeapsa. Din viciu, homosexualitatea devine o infractiune serioasa indreptata impotriva orinduirii socialiste care necesita o pedeapsa pe masura. Incepea astfel prigoana sistematica impotriva homosexualilor: razii, delatiuni sistematice, dosare speciale, arestari si condamnari intre unu si cinci ani de zile. Aceasta atmosfera de teroare a facut ca, si dupa abolirea faimosului articol 200 la finele anului 2001, homosexualii din Romania sa constituie o minoritate cvasi-invizibila.

Datorita trecutului recent de teroare, intimidari si umilinte, persoanele LGBT (lesbiene, gay, bisexuali si transsexuali) se tem sa isi decline identitatea sexuala in public si sa intervina ca atare in viata sociala a Romaniei. In urma unui studiu intreprins in anul 2001 de catre ACCEPT cu sprijinul ILGA-Europe si al Open Society Institute – Budapesta, aceasta situatie de marginalitate este auto-asumata de catre cele mai multe dintre persoanele LGBT: doua treimi dintre respondentii studiului au afirmat ca trebuie sa isi ascunda orientarea sexuala pentru a minimaliza riscul discriminarii si al actelor de violenta. Studiul Institutului de Politici Publice „Intoleranta, discriminare si autoritarism in opinia publica” ,publicat in Septembrie 2003, indica cu claritate ca minoritatile sexuale ocupa primul loc intre grupurile minoritare cele mai puternic respinse. Astfel, 40% dintre respondenti nu ar fi de acord ca in Romania sa traiasca homosexuali sau lesbiene, 25% afirma acelasi lucru despre cultul religios Martorii lui Iehova, 19% despre musulmani/islamici, iar 13% despre romi. In acest context, este relevant de mentionat faptul ca atitudinile de intoleranta fata de minoritatile sexuale sint in strins alegatura cu ostilitatea declarata impotriva romilor, de exemplu: dintre cei care nu accepta ca romii sa traiasca in Romania, 74% nu sint de acord ca minoritatile sexuale sa poata, la rindul lor, trai in Romania.

Avind in vedere gradul inalt de ostilitate la adresa homosexualilor in Romania, nu este surprinzator ca majoritatea victimelor nu au reclamat oficial incidentele. Proportia de incidente cu caracter discriminatoriu raportata ACCEPT este ingrijoratoare per se. Aproape 28% dintre cei chestionati au fost victimele violentei, 41,5% au fost hartuiti, 35,8% au avut experiente negative in interiorul familiilor de origine, iar 29,3% au fost discriminati la locul de munca. Daca rata de raspuns se atribuie si persoanelor LGBT care isi ascund orientarea sexuala, putem ajunge la concluzia ca orice persoana LGBT care isi disimuleaza orientarea sexuala se confrunta cu un risc ridicat de a deveni victima a discriminarii si/sau a unor acte de violenta.

Autorii actelor de discriminare si violenta provin din toate mediile sociale – vecini, cunostinte, cei responsabili cu aplicarea legii, colegi de serviciu, cadre didactice si colegi de clasa. Foarte alarmant este faptul ca in 20% dintre cazurile de violenta inregistrate de catre Asociatia ACCEPT sint implicate politisti.

Raidurile intreprinse sistematic de catre Politia Romana si dupa abrogarea art. 200 CP in zona Parcului Operei din Bucuresti, spre exemplu, constituie exemple clasice de intimidare a persoanelor LGBT. Consecintele variaza de la acte de amenintare, ridiculizare, la masuri de retinere abuziva si amendare cu sume usturatoare a persoanelor intilnite in acea arie, banuite a fi homosexuali. Comportamentul intimidator de care, in mod repetat, dau dovada politistii care au misiune in acea arie pune in evidenta mentalitatea si practicile discriminatorii a institutiei pe care o reprezinta la adresa LGBT - presupusi a fi aparati, ca orice cetateni ai Romaniei, iar nu considerati si tratati drept persoane "deviante", "pericol social". Acest tratament pune pe de alta parte in lumina modul in care "viata privata" a LGBT se afla pusa in pericol atunci cind este exprimata "in public", in forme care nu au nici un fel de conotatie sexuala. Desi toate plingerile inaintate instantei de catre ACCEPT impotriva tratamentului discriminatoriu al politiei au fost cistigate, Politia Romana nu si-a asumat in nici unul dintre cazuri responsabilitatea pentru actiunile persistente de intimidare si hartuire a persoanelor LGBT. In consecinta, pedepsirea propriilor functionari care, prin comportamentul lor profesional, contribuie la perpetuarea unei istorii a discriminarii si violentelor exercitate in Romania impotriva LGBT, nu constituie o prioritate pentru Politia Romana.

In cazuri similare ,Curtea Europeana a Drepturilor Omului a decis ca exprimarea orientarii sexuale a unei persoane intr-un "loc public" este una dintre formele prin care se exprima viata particulara. Astfel, in cazul Bruggeman versus Germania, Curtea a decis:

Dreptul la viata privata are ca scop apararea in cazul unei persoane individuale a unei sfere in care aceasta sa isi poata atinge in libertate dezvoltarea si implinirea personalitatii sale.

La fel, decizia Curtii in cazul F. vs. Elvetia a statuat limitele vietii private:

Constituie o restrictie clara limitarea notiunii de "viata privata" la un "cerc interior" (inner circle) in care persoana isi poate trai propria viata asa cum doreste (...). Respectul cuvenit vietii private trebuie sa contina dreptul de stabilire si dezvoltare a relatiilor cu celelalte persoane, si in afara sferei personale (inner circle)

Educatia

Sistemul public de educatie din Romania nu contine nici un fel de reglementari care sa interzica discriminarea pe criteriul orientarii sexuale. Nu s-a intreprins pina la acest moment inca nici un studiu care sa masoare gradul de homofobie existent in sistem, atit in rindul profesorilor, cit si in cel al elevilor. Singura sursa de informatie nepartizana cu privire la homosexualitate este reprezentata de manualul folosit in cadrul Educatiei pentru Sanatate. Chiar si in acel document, elaborat de catre Ministerul Educatiei, informatiile despre transsexualitate sint lipsite de orice fundament stiintific. Mai mult, la inceputul anului 2004, Ministerele Educatiei si Sanatatii au publicat o lista a incompatibilitatilor pe baza carora poate fi interzis accesul profesorilor de a-si desfasura activitatea. Cea privitoare la „tulburari de identitate si preferinta sexuala” este ambigua si discriminatorie, in conditiile in care chiar Ministrul Educatiei, intr-o serie de declaratii publice facute in 2003, asocia homosexualitatea cu pedofilia, necrofilia, etc. O sesizare adresata Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii, depusa de catre Asociatia ACCEPT impotriva acestei decizii in ianuarie 2004, nu primise inca un raspuns la finele lunii martie.

Sanatatea

Desi membra a Organizatiei Mondiale a Sanatatii, organizatie care a declassat homosexualitatea din rindul nomenclaturii bolilor psihice si tulburarilor emotionale, Romania este tara in care studentii de la Medicina, ca si cei de la Facultatile de Psihologie inca primesc informatii cu caracter partizan si nestiintific. Din aceasta perspectiva, informatia relevata de catre studiul ACCEPT intreprins in rindul medicilor din Bucuresti, conform caruia doar 12,5% dintre cei interviuati s-ar simti confortabili daca ar avea colegi LGBT la locul de munca, nu surprinde. In accesarea unor servicii medicale, LGBT se confrunta fie cu

manifestari ale homofobiei personalului acestora, fie cu angajati care nu dispun de (1) informatiile, (2) expertiza si (3) experienta in a raspunde adecvat nevoilor specifice ale LGBT. Principala temere a LGBT in accesarea acestor servicii vizeaza confidentialitatea exercitiului profesional, in lipsa oricaror coduri etice sau de buna practica care sa garanteze non-discriminarea. Nu mai putin, trebuie amintita, in acest context, parasirea voluntara sau fortata a scolii ori a locului de munca pe criteriul orientarii sexuale si identitatii HIV pozitiv sau (trans)gender.

Aspecte legislative

CAZ TIP 1: CAZUL ADRIAN GEORGESCU

SITUAȚIA DE FAPT:

La data de 14 decembrie 2000, reclamantul a fost contactat telefonic de un lucrator de politie, care s-a recomandat ca fiind « *plutonier Ciorchina de la Politia Capitalei* ». Politistul i-a solicitat d-nului Georgescu să vină la poliție, fără a-și motiva sub nici o forma solicitarea.

In dimineata zilei de 19 decembrie 2000, in jurul orei 8,30, d-nul Georgescu s-a prezentat singur, la sediul Politiei Capitalei. A fost supus unui interogatoriu, fără să primească vreo explicație in legatura cu obiectul si scopul acestuia. Toate intrebarile s-au referit la orientarea sa si la aspecte privind exclusiv viata sa privata. Tonul si expresiile folosite de plt. Ciochina au fost, fara exceptie, intrusive, jignitoare si umilitoare pentru reclamant, referitoare la orientarea sa sexuală. In continuare, politistul i-a cerut sa identifice dintr-o listă și din agenda telefonică a d-nului Georgescu, pe cei care sunt homosexuali. A fost obligat de catre politist sa dea numele si numarul de telefon de acasa al prietenului sau.

La finalul interogatoriului, a fost obligat sa scrie o declaratie, care i-a fost dictata, în mod violent, cu amenintari.

Apoi, s-a recurs la fotografierea si amprentarea d-nului Georgescu, fara nici un temei ori justificare, ceea ce constituie acte distincte de umilinta la care reclamantul a fost supus tot datorita orientarii sale sexuale.

Inainte de a fi lasat sa plece, politistul i-a atras reclamantului atentia sa nu spuna nimanei ca a fost la politie si ce a discutat acolo.

In urma tratamentului inuman si degradant la care a fost supus, d-nul Georgescu a fost puternic traumatizat psihice, iar dupa circa 2 luni de la data incidentului a fost diagnosticat cu "*Depresie psihotica*."

PROCEDURA LEGALĂ URMATĂ:

La data de 27 decembrie 2000, reclamantul a depus la IGP o plangere penala impotriva plt.Ciorchina, pentru abuzurile si tratamentul degradant la care

a fost supus cu ocazia interogatoriului din ziua de 19 decembrie 2000 si a cerut efectuarea unei anchete.

La data de 15 ianuarie 2001, reclamantul a depus o a doua plangere penala la Parchetul de pe langa CSJ – in atentia Procurorului Sef al Sectiei Parchetelor Militare, prin care a solicitat efectuarea de cercetari penale impotriva plt. Ciorchina pentru comiterea infractiunilor prevazute in articolele 247 (« Abuz in serviciu prin ingradirea unor drepturi ») si 250 alineat 1 (« Purtare abuziva ») din codul penal, in legatura cu evenimentele din data de 19 decembrie 2000, cerând si despagubiri civile.

La data de 18 ianuarie 2001, reclamantul a solicitat Politiei Capitalei, printr-o cerere distincta, sa ii fie trimisa o copie de pe declaratia care i-a fost luata la data de 19 decembrie 2000 de catre plt.Ciorchina. Cererea reclamantului nu a fost rezolvata de Politia Capitalei, care a trimis-o, fara nici o justificare, la Sectia 16 politie. Aceasta din urmă a raspuns că nu este competentă să soluționeze cererea.

Reclamantul a cerut si parchetului militar (care se ocupa de plingerea sa impotriva politistului) aceleași documente, însă a fost refuzat sau nu i s-a raspuns.

Plangerea depusa de reclamant la data de 15 ianuarie 2001 la Parchetul de pe langa Curtea Suprema de Justitie a fost trimisa Parchetului Militar Bucuresti. Urmare acestei plingeri, reclamantul a fost chemat, pentru a fi audiat, la data de 12 februarie 2001, la Parchetul Militar Bucuresti. La numai 3 zile dupa audierea reclamantului, Parchetul Militar Bucuresti a dispus « *neinceperea urmaririi penale fata de plt. Ciorchina Razvan Viorel din cadrul D.G.P.M.B., sub aspectul infr. prev. de art. 247 si art. 250 alin. 1 c.p., deoarece din cercetarile efectuate in cauza rezulta ca in sarcina subofiterului nu se poate retine comiterea vreunei fapte de natura penala* ».

La data de 2 martie 2001 d-nul Georgescu s-a adresat Primului Procuror al Parchetului Militar Bucuresti cu o plingere, contestand solutia de neincepere a urmaririi penale. In continutul acestei plingeri, reclamantul a mai cerut primului-procuror al parchetului militar sa i se elibereze copii ale actelor din dosar.

Dupa circa 4 luni, nu a primit raspuns, motivul fiind greșirea adresei de către Parchetul Militar. In scrisoarea respectiva (din 29 martie 2001), comunicata corect d-nului Georgescu abia la data de 13 iulie 2001, se mentiona ca plangerea impotriva solutiei de neincepere a urmaririi penale a fost respinsa ca neintemeiata.

La data de 18 iulie 2001, d-nul Georgescu a trimis o noua plingere Primului Procuror al Parchetului Militar Bucuresti, in care a subliniat intarzierea cu care i-a fost comunicata solutia si a contestat solutia dispusa, cerand reexaminarea actelor dosarului si a solutiei. Prin adresa nr.152/P/2001 din 3 august 2001, Parchetul Militar Bucuresti i-a comunicat ca plangerea sa impotriva solutiei de neincepere a urmaririi penale a fost respinsa ca neintemeiata.

Pe data de 26 noiembrie 2001, reclamantul s-a adresat Procurorului General al Parchetului de pe langa Curte Suprema de Justitie, cu o plangere impotriva solutiei de neincepere a urmaririi penale dispusa de Parchetul Militar Bucuresti. In aceasta plangere, reclamantul a solicitat : « *infirmarea solutiei de*

neurmarire penala si trimiterea in judecata a celor vinovati de incalcarea drepturilor mele la viata privata, la libertate, la asistenta juridica, la a nu fi supus unui tratament inuman si degradant. »

Pana la data de 7 februarie 2003, data la care d-nul Georgescu reclamantul nu a primit nici o comunicare cu privire la modul de rezolvare a plangerii sale.

La 7 februarie 2003, d-nul Georgescu a înaintat o cerere Curții Europene a Drepturilor Omului, invocând încălcarea de către autoritățile statului Român drepturile garantate în articolul 3 (substantial si procedural); articolul 5 paragrafele 1, 2 si 5; articolul 6.1; articolul 8 (substantial si procedural); articolul 13; articolul 14 raportat la articolele 3, 5 si 8; articolul 34 ultima propozitie din Conventia Europeană a Drepturilor Omului.

SOLUȚIONAREA CAZULUI: Procedura in desfasurare la Curtea Europeana a Drepturilor Omului, Strasbourg.

CAZ TIP 2: CAZUL Z.D.

SITUATIA DE FAPT:

In seara zilei de 30 *aprilie* 2002, in timp ce traversa Parcul "Operei Romane", D.Z. a fost oprit de doi lucratori ai Sectiei 3 Politie. I s-au pus catusi. I s-au adresat injurii de catre plt. N. Filat si d-nul Tanase. Apoi, i s-a prezentat spre semnare un proces-verbal de constatare a contravenției întocmit de plt. N. Filat. Acesta consemna savarsirea faptei de *propunere de intretinere a unor relatii sexuale in scopul obtinerii de foloase materiale* facuta de Z. lui R.S., un simplu trecator. Din cuprinsul procesul verbal lipseau datele de la rubricile privitoare la: - cuantumul amenzii, - numele si datele de identificare ale martorului, - refuzul contravenientului de a semna (ulterior, in procesul verbal inmanat lui Z., aceste date sunt completate, inclusiv semnatura contravenientului).

PROCEDURA LEGALĂ URMATĂ:

La data de 14 *mai* 2002, D.Z. face plangere contravenționala împotriva procesului verbal, pe care o depune, conform procedurii, la organul constatator al contravenției. Acesta o îndreaptă Judecătoriei Sectorului 1 București. În instanța, se administrează proba cu martori.

Martorul R.S. declara ca: 1. prima data l-a văzut pe D.Z. în momentul întocmirii procesului verbal; 2. nu i s-a propus intretinerea de relatii sexuale de catre acesta; 3. nu l-a văzut niciodata pe D.Z. semnând procesul verbal, ci, din contra, aceasta s-a făcut de catre o alta persoana.

Martorul Florin Buhuceanu, în calitate de director executiv al organizației neguvernamentale pentru protecția drepturilor omului - "ACCEPT", infatisează situația persoanelor de orientare homosexuală, așa cum rezulta din studiile organizației făcute în zona parcului "Operei Romane". Este vorba de numeroase

abuzuri ale politiei impotriva acestor persoane, datorita orientarii lor homosexuale. Intre acestea, zece plangeri vizeaza acelasi comportament al plt. maj. N. Filat.

PRETENTIILE PARTILOR:

D.Z. solicita anulara procesului verbal de constatare a contraventiei si exonerarea de la plata amenzii stabilite prin acest act. In aparare, reclamantul sustine:

1. lipsa respectarii conditiilor de validitate ale procesului verbal intrucat in momentul prezentarii nu erau completate trei rubrici importante;
2. nesavarsirea faptei de care este acuzat.

Directia Generala de Politie a Municipiului Bucuresti sustine ca s-au incalcat prevederile art. 2 pct. 6 din legea 61/1991.

PROBLEME:

Nerespectarea procedurii intocmirii si prezentarii procesului verbal de constatarea contraventiei.

Invinuirea pe nedrept de savarsirea unor contraventii a persoanelor de orientare homosexuala care tranziteaza parcul "Operei Romane".

Solicitarea de foloase materiale de catre un lucrator de politie in timpul serviciului.

Implicarea unor persoane particulare in misiunile politiei.

SOLUTIA INSTANTEI:

Instanta constata: anulara amenzii contraventionale

CAZ TIP 3: CAZUL B.B

SITUAȚIA DE FAPT:

În data de 4 ianuarie, 2003, între B. B. tatal sau – C. B. si Marin Neagu, care locuieste cu C.B., a avut loc un conflict în urma caruia B.B. a fost ranit. Cauza conflictului din acea zi a constituit-o faptul că B. B. a dorit să își ia o serie de obiecte personale, între care carti, întrucât dorea să se mute de la domiciliul parintesc. Această decizie a fost luată de B.B. în urma relatiilor tensionate (violente, insulte) pe care le avea cu cei doi datorită faptului că acestia aflaseră de orientarea homosexuală a lui Bogdan.

În timpul altercatiei din 4 ianuarie, B.B. a fost lovit în nenumarate rânduri de catre cei doi cu pumnii în zona fetei si cu un picior de scaun în cap, apoi strans de gât. Insultele au fost anterioare și ulterioare conflictului.

PROCEDURA LEGALĂ URMATĂ:

D-nul B.B. a sesizat Sectia 8 de Politie. Doi politisti s-au deplasat împreună cu acesta la domiciliu pentru a-l ajuta să își recupereze lucrurile. Acestea erau ascunse de catre Marin Neagu. Cu această ocazie, Marin Neagu a facut afirmatii jignitoare la adresa lui B. B. datorită faptului că este homosexual.

D-nul B. B. a făcut o plângere penală împotriva celor doi agresori în baza Art. 193, Art. 180 ind. 1 și Art. 205 Cod Penal (amenintare, loviri și alte violențe săvârșite împotriva membrilor familiei, respectiv insultă). Totodată, instanta penală a fost sesizată cu încălcarea Art. 19 din OG nr. 137/2000, aprobată cu modificari prin Legea nr. 48/2002, datorită orientarii sexuale.

D-nul B.B. s-a constituit de asemenea parte civilă cu privire la: 20.000.000 lei, cu titlul de daune morale, 1.000.000 lei contravaloarea cursurilor pierdute si 1.000.000 lei, cu titlul de prestatie lunară necesară întreținerii (chirie), întrucât B.B. este încă în întreținerea tatălui sau, fiind student în anul III.

ÎNCADRAREA LEGALĂ A CAZULUI:

Din datele existente în dosar, actele de violență exercitate asupra d-nului B.B. se încadrează în infractiunile de **loviri si alte violente** (Art. 180 alin. 1 din Codul Penal), **amenintare** (Art. 193 Cod Penal) si **insultă** (art. 205 Cod Penal). Conform Art. 279 alin. 2 lit. a din Codul de Procedură Penală, punerea în miscare a actiunii penale se declansează la plângerea prealabilă directă adresată de victimă instantei de judecată.

Întrucât aceste fapte „intră sub incidenta legii penale,” **nu constituie contravenție în acceptiunea Legii 48/2002** pentru aprobarea OG nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare (Art. 19). Cu toate acestea, din prezentarea făcută de victimă, fapta, desi nu este contravenție, este discriminare pe criteriul orientarii sexuale, conform Art. 2 alin 1 din Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea OG nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare: „prin **discriminare** se înțelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferință, pe bază de rasă, nationalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu, care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoasterii, folosintei sau exercitării, în conditii de egalitate, a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social si cultural sau în orice alte domenii ale vietii publice.” (Art. 2 alin. 1).

SOLUȚIONAREA CAZULUI:

Plangerea a fost inregistrata ca dosar nr. 2605/2003 pe rolul Judecatoriei Sectorului 1 Bucuresti. Prin dispozitia instantei consemnata in incheierea din data de 8.04.2003, dosarul a fost trimis la data de 9.05.2003 Parchetului de pe langa Judecatoria Sectorului 1 Bucuresti in vederea identificarii domiciliului legal al inculpatului Marin Neagu. A fost solicitat Parchetului de pe langa Judecatoria Sectorului 1 Bucuresti prin adresa depusa prin posta la data de 31.07.2003 si

primita de catre acesta in data de 2.08.2003 sa fie comunicat ACCEPT la ce sectie, sub ce numar si la ce data a fost trimis dosarul cauzei si care sunt masurile adoptate pentru aducerea la indeplinire a dispozitiilor instantei de judecata. Nu a fost inca primit raspunsul Parchetului.

CAZ TIP 4: CAZUL H.D. V. POLITIA ARAD

SITUAȚIA DE FAPT:

La data de 4 martie, 2003, ora 6:30 dimineata, toate cele 6 persoane care se aflau în casa lui V. P., printre care si H. D., au fost legitimate si conduse la sediul Politiei din Arad, fără a fi acuzate de comiterea vreunei fapte penale, ci pentru „verificari.”

După ce au fost lasati să aștepte câteva ore, au fost dusi într-o sală de festivitati unde au fost asezati în semicerc în fata unui numar foarte mare de polisti si pusi să se prezinte (nume, vârstă, adresă). Au fost supusi la numeroase injurii din partea politistilor, referitoare la orientarea lor sexuală (denumiti *homalai, bulangii*) si amenintati să plece din Arad. Ulterior, au fost interogati individual de catre inspectorul Opriș, amprentati si fotografiati. Întrebarile se refereau la orientarea lor sexuală („Câte spargerii ai la activ?”, „De când te prostituezi?”, „Cum o faci si ce faci la pat?”, „Esti activ sau fetită?”), la nume de alti homosexuali, fiindu-le inspectate agendele personale. H.D. a fost întrebat dacă colaborează cu asociatia ACCEPT si dacă cunoaste alti homosexuali din primarie.

Toti au fost considerati a suferi de o boală genetică.

Din declaratia luată de asociatia ACCEPT lui V.P., acesta a sustinut că incidentul nu a fost primul de această natură, întrucât, la data de 19 februarie 2003, ora 9:30, acesta împreună cu C.V. au fost luati la sectie tot pentru „verificari” de un politist care s-a prezentat sub numele de Betea. Lui V. P. i s-a cerut în finalul interogatoriului din 4 martie să parasească Aradul până seara, acesta neavind domiciliul legal in acel oras.

PROCEDURA LEGALĂ URMATĂ:

D-nul H.D. a mandatat ACCEPT pentru a depune o plingere adresata Cosniliului National pentru Combaterea Discriminarii împotriva politistilor implicati în anchetarea sa.

ÎNCADRAREA LEGALĂ A CAZULUI:

Întrucât orientarea sexuală a fost omisă dintre motivele pentru sanctionarea unor acte de abuz în serviciu, politistii din Arad nu pot fi sanctionati

pentru infractiunea de **abuz în serviciu prin îngrădirea unor drepturi** (Art. 247 Cod Penal : „Îngrădirea de către un functionar public, a folosintei sau a exercitiului drepturilor vreunui cetatean ori crearea pentru acesta a unor situatii de inferioritate pe temei de nationalitate, rasă, sex sau religie, se pedepseste cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani.”)

Chiar dacă nu reprezintă o soluție la deficiențele prevederilor Codului Penal, se poate folosi în acest caz Legea 48/2002. Întrucât aceste fapte „nu intră sub incidența legii penale,” ele se încadrează în noțiunea de discriminare sancționată în regimul contravențional al Legii 48/2002. În accepțiunea Legii 48/2002: „prin **discriminare** se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, nationalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu, care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosintei sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.” (Art. 2 alin. 1

Aceeași lege consideră **contravenție**: „Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.” (Art. 2 alin. 2).

Totodată, Legea 48/2002 pentru aprobarea OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare prevede în mod expres ca faptă contravențională: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă nationalist-sovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umiltoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, nationalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.” (Art.19).

Din interpretarea cumulativă a acestor articole, putem încadra din punct de vedere legal fapta ca fiind discriminare pe motiv de orientare sexuală. D-nului H.D. i s-au încălcat drepturile garantate prin Constituție și normele internaționale la care România este parte: dreptul la libertatea persoanei (Art. 23 din Constituție), dreptul la demnitatea persoanei (Art. 19 din Legea 48/2002).

SOLUȚIONAREA CAZULUI:

Consiliul National pentru Combaterea Discriminării, care a primit plingerea ACCEPT în cazul Hexan vs. Poliția din Arad, a efectuat o investigație în județul Arad. La 27 August, ACCEPT a solicitat CNCD hotărârea luată în cazul H. În urma interviului exclusiv al reprezentanților Poliției Arad, membrii Colegiului

Director al CNCD au decis ca nu sint intrunite elementele care sa probeze in cazul H.D. discriminare pe criteriul orientarii sexuale.

CAZ TIP 5: CAZUL DAN/C. D.

SITUAȚIA DE FAPT:

D-na C.D., s-a născut în Bucuresti, sub numele de Dan D. În 1993, a cerut azil în Olanda, pe criterii umanitare. In 1994 a început tratamentul de schimbare de sex înaintea operatiei desfasurată la Amsterdam. In 1996 a primit primul drept de sedere pe motive medicale, în Olanda, iar în 1999, dreptul de sedere definitivă. Schimbarea identitatii sale masculine s-a facut pe data de 30 august 2001, decizie luată de autoritatile olandeze. In actele românești, ea continuând să figureze ca persoană de sex masculin, cu numele de Dan D.

In timpul unei vizite pe teritoriul italian (mai 2002), după ce i-au fost furate toate actele, d-na D. a fost returnată în România de autoritatile italiene, pe temeiul că este de nationalitate română. Autoritatile italiene au refuzat să ia legatura cu cele olandeze care puteau confirma existenta dreptului de sedere definitivă pe teritoriul Olandei.

Intrucât tratamentul nu s-a terminat si nu poate fi administrat în conditii corespunzatoare in România, d-na D. a decis să revina în Olanda.

PROCEDURA LEGALĂ URMATĂ:

D-na D. a fost sustinuta de ACCEPT pentru a obtine carte de identitate (pe numele Dan D.), pas intermediar pentru obtinerea pasaportului turistic. In perioada Decembrie 2002- August 2003, toate incercarile de a-si obtine un loc de munca au esuat – in principal datorita statutului de transgeneritate. In cele mai multe dintre cazuri, refuzul a fost legat de lipsa unor documente legale care sa ateste identitatea reala de gen a C.D.

In luna octombrie, i-a fost refuzat dreptul de a obtine un pasaport romanesc pentru a-si putea continua tratamentul medical in Olanda. In aceasi luna, C.D. a protestat impotriva masurii administrative a Directiei Pasapoarte, prin care i s-a refuzat eliberarea unui pasaport simplu si impotriva masurii de a i se impune sa depuna cerere de restabilire a domiciliului in Romania (cu toate ca este cetatean roman, cu domiciliul actual in Romania, asa cum rezulta din cartea sa de identitate). Abia in urma intreprinderilor Ministerului Olandez de Externe, C.D. i-a fost eliberat un pasaport tutistic sub numele de Dan Dumitrescu, pe baza caruia a putut parasi Romania in februarie 2004.

Recomandari privind prevenirea si combaterea discriminarii persoanelor apartinand comunitatii LGBT(Lesbiene, Gay, Bisexuali, Transsexuali) din Romania:

Nevoile specifice ale LGBT reclama continuarea eforturilor in domeniul antidiscriminarii, prin:

- Continuarea campaniilor pentru modificari legislative in favoarea LGBT;
- Initierea unor cursuri pentru mass media, factor esential in modelarea opiniei publice cu privire la LGBT;
- Initierea unor cursuri pilot pentru medici si psihologi cu privire la profilul si identitatea beneficiarilor LGBT;
- Pregatirea activistilor de drepturilor omului, a consilierilor juridici si avocatilor care preiau si apara cazuri de discriminare pe criteriul orientarii sexuale;
- Introducerea unor module informative pentru medici si politisti, care sa ofere informatii generale nepartizane cu privire la LGBT
- Constituirea unui web-site resursa in domeniul legislatiei drepturilor omului/antidiscriminare